

42
761

Okregowa KOMISJA BADANIA ZBRODNI HITLEROWSKICH w Gdańsku
Sggn. akt. S1/72

PROTOKÓŁ PRZESŁUCHANIA ŚWIADKA

Dnia 27 marca 1972 r. w Gdyni
Sędzia mgr Stanisław Lipiecki delegowany
do Okregowej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich
w Gdańsku

działając na zasadzie art. 4 Dekretu z dnia 10.XI. 1945 r. Dz. U. Nr 51 poz. 293 i art. 129 kpk.

z udziałem protokolanta Danuty Warsińskiej

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka.

Świadka uprzedzono o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, po czym świadek stwierdza
własnoręcznym podpisem, że uprzedzono go o tej odpowiedzialności (art. 172 kpk).

Marianna Tadaejewska
(podpis świadka)

Następnie świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko Marianna Tadaejewska

Imiona rodziców Antoni i Rozalia

Data i miejsce urodzenia 14 lutego 1905 w Mieliwie pow. Brodnica

Miejsce zamieszkania Gdynia, [REDACTED]

Zajęcie rencistka

Wykształcenie 5 klas szkoły powszechnej

Karalność za fałszywe zeznania nie karana

Stosunek do stron obca

Tak przed wojną jak i po wybuchu drugiej wojny światowej byłem gospodynią

w parafii Najświętszej Marii Panny w Gdyni przy ulicy Świętojańskiej nr. 27,

której administratorem był ksiądz kanonik Teodor Turzyński, ur. ok. 1888 r. w Chełmnie

koło Grudziądza, syn Julianny. Razem z nim pracowali i podlegali mu wówczas

następujący wikariusze: Jan Zakrzewski, ur. ok. 1912 r. pochodzący z Pomorza,

64 Marianna Tadaejewska

54

Piotr Dunajski, ur. ok. 1913r pochodzący z okolic Kościerzyny, Jan Kalisz, ur. ok. 1912r
lub 1913r pochodzący z centralnej Polski, Jan Binkowski, ^{ur.} lat ok. 1912 lub 1913
w Wejherowie i Żurek prawdopodobnie Stanisław, ur. ok. 1911r pochodzący prawdopodobnie
z centralnej Polski. Po zajęciu Gdyni przez wojska niemieckie kilkakrotnie do
plahani przychodzili funkcjonariusze Gestapo z Gdyni i w różny sposób prześladowali
wszystkich księży. Szykanowali ich w różny sposób a księdza Jana Binkowskiego pobili
po twarzy. W październiku 1943 roku wszyscy wyżej podani przez mnie księży
na otrzymane wezwanie musieli się stawić w gmachu Gestapo mieszczącym się na
Kamiennej Górze w Gdyni. Od tej chwili już nigdy więcej ich nie widziałam i do
swej parafii i do swych domów już nie wrócili. Od siostry księdza Turzyńskiego
Joanny Turzyńskiej pochodzącej z Chelmsa po pewnym czasie dowiedziałam się że
ksiądz Teodor Turzyński ponad wszelką wątpliwość został zamordowany przez SS-manów
w obozie koncentracyjnym Stutthof, natomiast księży wikariusze Jan Zakrzewski,
Piotr Dunajski, Jan Kalisz, Jan Binkowski i Żurek zostali zamordowani przez funkcjonariuszy
Gestapo w Lasach Piśniewskich. Joanna Turzyńska już nie żyje. Mówiła ona mi też, że
za nim został jej brat ksiądz Teodor Turzyński zamordowany, kilkakrotnie odwiedziła
go w wyżej wspomnianym obozie koncentracyjnym Stutthof. Kiedy ona była po raz ostatni
w tym obozie, dowiedziała się tam, że brat jej został zamordowany. Funkcjonariuszy
Gestapo, którzy aresztowali i zamordowali wyżej podanych przez mnie księży w ogóle
nie znałam i nie dowiedziałam się, jakie mieli nazwiska.

Omówienie poprawek i uzupełnień w tekście protokołu *)

skreślono "B", "lat", "1913" "po", nadpisano "ur".

Protokół niniejszy odczytano:

Marianna Fiedorowicz
(podpis świadka)

Danuta Nowakowska
(podpis protokolanta)

(podpis)
sędziego
protokółu

*) niepotrzebne skreślić